

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gzz 79/05
15.06.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Vesne Popović, Jasminke Stanojević, Mirjane Grubić i Nikole Stanojevića, članova veća, u parnici tužioca AA, protiv tuženih Republike Srbije koju zastupa Republički javni pravobranilac i Javnog preduzeća "Srbijašume" iz Beograda, Šumsko gazdinstvo BB, Šumska uprava VV, radi utvrđenja, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Gt.I br.3252/03 od 9.9.2003. godine, u sednici održanoj na dan 15.6.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

UVAŽAVA SE zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca, UKIDAJU SE presude Okružnog suda u Vranju Gž.br.1138/2003 od 24.6.2003. godine i Opštinskog suda u Vladičinom Hanu P.br.289/02 od 16.10.2002. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Vranju Gž.br.1138/2003 od 24.6.2003. godine odbijene su kao neosnovane žalbe tuženih i potvrđena presuda Opštinskog suda u Vladičinom Hanu P.br.289/02 od 16.10.2002. godine kojom je prema tuženima utvrđeno da je tužilac vlasnik pl.br.VV za KO GG na mestu zvanom "DD" u površini od 47,70 ari, po kulturi šuma i naloženo tuženima da mu ovo pravo priznaju a tužilac ovlašćen da na osnovu presude kod službe za katastar nepokretnosti u VV parcelu upiše na svoje ime i tuženi obavezani da tužiocu naknade troškove parničnog postupka.

Protiv navedenih presuda Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti na osnovu čl. 401. ZPP smatrajući da su navedene presude zasnovane na bitnim povredama odredaba parničnog postupka i pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti na osnovu čl. 408. ZPP ("Službeni list SFRJ", br. 4/77... "Službeni list SRJ", br. 15/98 i 3/02) koji se na konkretan slučaj primenjuje na osnovu ovlašćenja iz čl. 491. st. 5. ZPP ("Službeni glasnik RS", br.125/2004) Vrhovni sud je našao da je zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca osnovan.

Prvostepeni sud je utvrdio, a takvo utvrđenje prihvata i drugostepeni sud, da je tužilac vlasnik kat.parcele br. VV za KO GG na mestu zvanom "DD" po kulturi šuma III klase, površine 47,70 ari i da je u mirnom i neprekidnom posedu ove parcele a pre njega takav posed i državinu imali su njegovi pravni prethodnici - otac tužioca pokojni PP. Navedena kat.parcela je rešenjem od 5.4.1977. godine o razgraničenju šuma društvene svojine upisana kao društvena odnosno državna svojina, a pre toga je bila upisana na oca tužioca do 1977. godine kada je navedenim rešenjem upisana na Šumsko gazdinstvo BB. U postupku je utvrđeno da je tužilac a pre njega njegov pravni prethodnik pokojni otac bio u nesmetanoj državini sporne parcele i da je tužilac stekao pravo vlasništva na ovoj parceli po osnovu održaja.

Osnovano se zahtevom za zaštitu zakonitosti ukazuje da zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno.

U postupku je utvrđeno da je sporna parcela po popisnom katastru iz 1954. godine bila upisana kao sastavni deo velikog zamljišnog kompleksa kat.parc.ĐĐ ukupne površine 236,15,84 ha kao "dobro sela GG" u državnoj svojini. Tužilac ne poseduje pismene dokaze o sticanju prava svojine na spornim nepokretnostima.

Prema pravnim pravilima imovinskog prava sadržanim u paragrafu 2. Zakona o šumama Kraljevine Jugoslavije od 21.12.1929. godine sve šume su se smatrale vlasništvom države izuzev onih šuma na kojima je fizičko lice zakonitim putem steklo pravo svojine. Savesni držalac mogao je steći pravo svojine po osnovu održaja na šumskom zemljištu ako je dokazao državinu u periodu do 6. aprila 1941. godine u trajanju od 43 godine, jednog meseca i 18 dana u smislu pravnog pravila iz paragrafa 931. Srpskog građanskog zakonika. Savestan je onaj držalac koji ne zna ili ne može znati da stvar koju drži nije njegova, s tim što savesnost mora postojati za sve vreme roka potrebnog za održaj.

Imajući u vidu da tužilac u ovoj parnici radi utvrđenja prava svojine održajem na šumskom zemljištu nije dokazao po kom osnovu su njegovi pravni prethodnici stekli pravo svojine, to se za sada ne može prihvatiti zaključak nižestepeni sudova da je tužilac stekao pravo svojine na ovoj parceli održajem. Osim toga, prilikom raspravljanja spornog odnosa nižestepeni sudovi nisu imali u vidu odredbe Zakona o proglašenju opštenarodnom imovinom seoskih utrina, pašnjaka i šuma, imovine zemljišnih urbarijalnih i njima sličnih zajednica kao i krajiških (graničarskih) imovinskih opština ("Službeni glasnik NRS", br. 1/48 od 7.1.1948. godine sa kasnijim izmenama i dopunama. "Službeni glasnik NRS", br. 98/55). Po odredbama ovog Zakona seoske utrine, pašnjaci i šume koji su

opštem, Službeni glasnik NRS, br. 36/54), te sadržajima ovog Zakona o sudske vlasti, pasijer i samo koji su na dan stupanja na snagu Zakona bili kolektivna svojina sela proglašeni su opštenarodnom imovinom i po samom zakonu postali državna svojina (čl. 1. u vezi čl. 2. st. 1. tač. 1.). U postupku koji je prethodio donošenju pobijanih presuda nije utvrđeno da li je tužilac odnosno da li su njegovi pravni prethodnici bili u neprekidnoj državini sporne parcele i po kom osnovu su oni postali vlasnici ovog dela nepokretnosti iz državne svojine. Odredbe ovog Zakona dopuštale su i mogućnost da se na delu takvih velikih zemljišnih kompleksa stekne svojina fizičkih lica i to u slučaju koji se odnosi na pravovaljane deobe takvih zemljišnih kompleksa po ranijim propisima ako su one izvršene do 7. januara 1948. godine (dan stupanja na snagu citiranog zakona - čl.3.) i po osnovu samovlasnih zauzeća delova takvih kompleksa od strane fizičkih lica (čl.4.) ako je pravo svojine na zauzetim delovima tim licima priznato pravosnažnom odlukom nadležnog organa uprave po odredbama Zakona o organima i postupku za raspravljanje samovlasnih zauzeća opštenarodne imovine ("Službeni glasnik NRS", br.36/54). Održajem na državnoj imovini posle II svetskog rata nije moglo da se stekne pravo svojine. Kako sporni odnos nije raspravljen na izloženi način, to je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno, zbog čega su obe nižestepene presude ukinute i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će utvrditi na koji način su tužilac odnosno njegovi pravni prethodnici stekli pravo svojine na spornoj šumi po jednom od dva navedena zakonska osnova ili održajem do 6. aprila 1941. godine u trajanju od 43. jednog meseca i 18 dana ili na način propisan odredbama Zakona o proglašenju opštenarodnom imovinom...("Službeni glasnik NRS",br. 1/48 i 98/55) pa pošto potpuno i pravilno utvrdi sve odlučne činjenice za ocenu osnovanosti tužbenog zahteva tužiocu doneće novu odluku o tužbenom zahtevu.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u izreci primenom čl. 408. u vezi čl. 395. st. 2. ZPP.

Predsednik veća-sudija,

Predrag Trifunović,s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd